

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Vekerle-tér 502.

Felolvas szerkesztő:

Dr. Buza Barna

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai. Vekerle-tér 502.
Hirdetéseket a legutóbbi számban közölünk.

Á mi diadalunk.

Annyi konkolyt hintenek most az ellenzék közt különösen a kormánypártiak, hogy esetleg megteveszthetik a legőszintébb elvtársainkat is.

Azért komolyan kérünk s figyelemzettünk minden pártbíróinket, hogy ne vezettesse magát félre a kormánypárt alattomos, roszhiszemű híresztelési által.

A függetlenségi párt nem engedett egy hajszálat sem és nem adta meg magát. Hanem igenis megadta magát a kormánypárt, olyan gyalázatosan, mint még eddig soha. Az ellenzék pedig győzött, mert elérte, amit akart.

Az ellenzék a katonai javaslat, a hadsereg szaporítása ellen küzdött, azért kezdte az obstrukciót. Mindig hirdette, hogy mielőtt visszavonják a katonai javaslatot, felhagy az obstrukcióval. Később mondta aztán, hogy átengedi a katonai javaslatot, ha nemzeti vívmányokat kap.

Tehát így állította fel a követelését: vagy visszavonják a katonai javaslatot, vagy adnak nemzeti vívmányokat. Akármelyiket teljesítik a kettő közül, abba hagyják az obstrukciót.

Nos, hát az elsőt teljesítették, s így az ellenzéknek mindig hirdett programja szerint abba kellett hagyni most az obstrukciót. Ez egészen természetes. Ha rá adt vetnek ki jogtalanul, s én kijelentem, hogy mindaddig appellálok, míg nem törlik az adót; és aztán a felebbezésem folytán tényleg törlik az adót: ugye, hogy józanésszel nem felebbezhetek tovább, s nem mondhatom, hogy most már appellálok

azért, hogy még pénzt is adjanak nekem.

Ép így ha Bécsből új pénz- és véradót vetettek ki a nemzetre, s az ellenzék obstrukciót kezdett ellene, most pedig az egész adót visszavonják: nincs mi ellen küzdeni tovább az ellenzéknek.

Szó sincs róla, hogy ezzel lemondtak volna a magyar vezényszóráról. Csak most nem obstrukciót miatta. Hanem igenis fognak majd *egyenest* ezért obstrukálni, ha az új véderőtörvényt hozza a kormány. Mint most a katonai javaslat megbuktatása volt a küzdelem célja, akkor az a cél egyenesen a magyar vezényszó kivívása lesz, s akkor aztán nem engednek, míg ezt ki nem vivjük. Akkor ezért fog folyni a küzdelem, de most nem ezért folyt.

Szeretik azt hirdetni a mame-lukok, hogy semmi eredménye sincs az ellenzék küzdelmének. Nem-é? Hát mikor a kormánypárt az ő silány szolgálkúságában újabb évenkénti száz millió korona hadiköltséget és 20000 embernyi ujonctöbbletet akar a nemzet nyakára erőszakolni, s az ellenzék ezt megakadályozza, megmenti a nemzetet ettől a rettenetes megterheléstől: az semmi, az nem eredmény? Hisz egy héttel ezelőtt még álmodni se merték a mame-lukok, hogy megmenekülhet az ország ettől az iszonyatos teherrel, — most pedig lám megmenekült. S ez tisztán a függetlenségi párt érdeme, mert ha ez a párt nincs, akkor a szolgálkú kormánypárt már egy fél-estendővel ezelőtt megszavazta volna ezt a nemzetgyilkos új terhet, és most már nyögénnék alatta.

Óriási csapástól mentette meg a függetlenségi párt a nemzetet, csapástól, amit a kormánypárt akart rá mérni. Most pedig ép a kormánypárt akarja a függetlenségi pártnak ezt az érdemét lekisebbiteni.

Ne hallgassunk a Judds-szavakra, ne higgyünk azoknak, akik elég lelketlenek voltak beleegyezni az országnak az új terhekkel való tönkretételébe. S tartunk ki az ellenzék mellett, amit felévi elszánt, lelkes önzetlen küzdelmével megmentette a nemzetet ennek a gonoszszágnak a valósulásától. Fényes diada! ez, amelyet sosem aratott még eddig a magyar nemzet igazsága az osztrák katonai körök elbizakodott, vakmerő követelése miatt. Hiába ütötték a kardjukat, hiába hencogtek még a mult héten is, hogy egyetlenegy katonát se engednek el: ime meghátráltak az öntudatra ébredt nemzet előtt, nem segített rajtuk még a vármegyék szolgálkú bizalma se, elengednek mindent, visszavonnak mindent. Kisült, hogy mégis csak a nemzet az úr, nem a katonák, kisült, hogy csak akarnia kell a nemzetnek és akkor hiába parancsol neki a hadsereg.

A híres osztrák armádia le van győzve, meghátrált, megadta magát, mint még eddig soha. Legyőzte a függetlenségi párt, hiába védelmezték a mame-lukok.

Beszélhet most akármit a magyar nemzet ellen harcoló osztrák generálisok szövetségese, a kormánypárt: a függetlenségi párt büszke lehet történelmünkben eddig páratlan diadalára, s büszke lehet mindenki, aki ehhez a párt-hoz tartozik.

S ez csak az első diadal, Most már jönni fog a többi. Mert látjuk, hogy nem győzhetetlen az ellenség, látjuk, hogy a felébredt nemzet megbír vele.

A magyar zászló s magyar vezényszó kivívása most már csak hónapok kérdése.

Csak ne vesztjük el a harci kedvet, ne tántorodjunk meg, ne lankadjunk. — Legyünk büszkék pártunkra s annak fényes diadalára.

Ballagi kortesei c. cikkünkre a következő választ vettük:

Tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy pár sorban reflektáljak lapja legutóbbi számában megjelent vezércikkére. Azt méltóztatik hibáztatni és elítélni bennem, hogy függetlenségi álláspontom mellett 1901-ben a Ballagi Géza érdekében tartottam pár beszédet. En ezt nem tartom ellentétesnek elveimmel. Minden képviselőválasztás alkalmával ama jelölt mellett foglalkoztam állást, akinek meggyőződése az enyémhez közelebb áll, mert olyan nehezen akad, aki teljesen egyetértsem velem. 1899-ben Kolozsvárt (II. kerület) a kormánypárti és nemzeti párti jelölt közül az utóbbi mellett, 1896-ban Tiszaföldvár (kunszentmártoni kerület) a kormánypárti, néppárti és Kossuth Ferencz-párti jelölt közül szintén az utóbbi mellett, 1901-ben az olasz-liszka kerületben a két kormánypárti jelölt közül a mellélt foglaltam állást, akiben több garanciáját láttam a szabadelvű és demokratá eszmék iránti érzéknek. — Ha lett volna függetlenségi jelölt is, akkor megérdemelném a szerkesztő ur vádjait és kárhözátzásait, de így arra kérem, szövetségi felfüggeszteni ítéletét mindaddig, míg alkalom kínálkozik rá, hogy a meggyőződése-mhez még közelebb álló jelölt mellett nyilatkozhassak. Arról nem tehetek, hogy 1901-ben nem volt függetlenségi jelöltje a kerületnek; hivatva

TÁRCA.

Szerelem és boldogság.

A Felsőmagyarországi Hírlap eredeti tárczája.

Igaz történet. Sőt szálai ide fűzőnek egy felvidéki faluhoz. De igazító valóságával annyira vadászik a hatásra, hogy hagyjuk meg költött talajon álló mesének.

Nekem, miatt az élet országútját járom és örültem galoppozó embereket látok a boldogság sarkában; mikor tiszta lelkű lányokat látok aranyos hajjal és bohó kis fejfel, melyre napsugárként süt a szerelem, amint hangos kedvükkel megriasztva a kertek madarait, tarka lepkeket kergetnek és — jaj! — belebuknak a sárba, — nekem ilyenkor mindig eszembe jut ez a történet és gyötör, kinez...

Vendégségben voltam rokonaimnál és gyakran eljárta a református paplárba, hogy együtt élvezzem a vakáció Eldorádóját a pap Béla fiával.

Derék, jószívű emberek voltak a tisztelősek. Imádták, szerette őket az elég nagy falu minden halandója.

Nekem különösen Olga, „a tisztelletes lány” kötötte le figyelmemet.

Lehetetlen volt észre nem venni lényének pompázó bájoságát.

Előnk, meleg nézésű szememben minden iránt végtelenül firkésző kíváncsiság fészkelődött, lelkéből pedig a szűzi tisztaság nemes illata áradott ki, mint sziklából a friss kristálypatak. Ez a friss illat talán még jobban meg tudta hatni a szívem, mint a kis templom főhére meszelt tiszta négy fala, a hova Olga áhíztattal minden nap eljárt.

Két hete jártam már hozzájuk és soha se láttam vigan Olgát. Először csak csendes, szelíd lelkületnek látszott előttem, de aztán mindinkább felfedezni véltem, hogy Olga szomorú, ijesztően bánatos.

Egyszer jó lélekkel megkérdeztem Bélától: miért e nagy szomorúság, mi emésztí Olga szívét?

Béla láthatóan zavartba jött kérdéséremre. Elpirult s ijedt tekintetű vetett rám.

Már bántam bátorságomat. Még néhány pillanatig tévóvám állt Béla, mintha gondolkodnék, megmondja-e, nem, aztán hirtelen mellemre borult és melegen magához ölelt. Összefonódott evvel a jó fiuval a szívem. Meglepett az egész jelenet. Könyöztem én is, könnyezett ő is...

És ekkor megható dolgokat tudtam Bélától, ki rajongva szerette nővérét.

Hat héttel ezelőtt, — úgy mond — egy pesti fiatal ember jött nyaralni falunkba. Az uradalmi tisztartónak volt távoli rokona. Gyakran eljárógatott hozzánk Semtey úr. Megtudtuk tőle, hogy mérnök. Egy hét alatt a legkedvesebben látott vendégünk lett, és azóta minden nap nálunk uszonyozott. Uszonya után minden nap lement a mérnök úr Olgával a kertbe egy sétára. Hamar megszeregették egymást. Olga végtelen boldog volt, s gyakran sirt is örömben. A mérnök úr igen kedves, egyenes lelkű embernek mutatkozott, mi is szeretők. Három héttel ezelőtt azután borzasztó dolog történt. A

mérnök úr a nélkül, hogy okát adta volna, elbucszott tőlünk. Olgának azt mondta, hogy többé nem jön vissza. A mérnök szemében különös fény rezgett a távozáskor és én jól láttam, hogy végtelenül szenvedett.

S azóta szegény Olgát szomorúnak láttuk. Elvitte szívét az a mérnök. Még most se tudta senki, miért ment el. Örök rejtély marad-é? Roményosztetten, csüggedt érzelmekkel sétálgatott naphosszat a kertben — egyedül!

Édes Isten! az élet annyi zöldje között, oly szép virágos tavasz-mezőn, oly vig madárral és annyi szagos róza mellett, hogy is férhet el oly végtelen szomorúság egy kertben?!

Mert szomorú itt minden. Hamis a zöld színe, hazudik a madárdal, csak egy igaz: a végtelen üresség, pusztaság, semmiség!

Epen asztalnál ültünk mindnyájan, mikor kerékszűréll hallatszott kiűn az utcán. A kocsu udvarunknál megállott, Poros úti köpenyben magas nővési fiatal ember szállott le róla.

nem lehettem rá, hogy felléptessek valakit. Ez az önk mulasztása volt tisztelt szerkesztő ur! akik pártközlékben élnek. Én semmiféle létező pártból nem tartozom, de azért abban a pillanatban megszünttem volna a tanár kollegám érdekében való munkálkodástól, a melyben valaki függetlenségi vagy ehhez közel álló programmal zászlót bont.

Egyébiránt a t. szerkesztő urat szemrehányások tételére még a multra nézve is csak abban az esetben tartanám jogosultnak, ha lapjában a képviselőválasztás alkalmával nemcsak Balagit és pártját, hanem Hammersbergot és pártját is támadta volna. Én különben nem veszem ezt szerkesztő úrnál rossz néven, mert hiszen önmegtagadással járt volna e részrehajlatlan állásfoglalása.

Sárospatak, 1903. jun. 26.

Zoványi Jenő.

Nem helyeslem ugyan, hogy függetlenségi párti ember kormányparti jelölt mellett korteskedjék, még ha nincs is ellenzéki jelölt. De ez felfogás dolga. Külömben örömmel és köszönettel fogadom Zoványi Jenő úr felvilágosítását s a jövőre nézve tett kijelentését. Hiszem, hogy most lesz alkalma ezt a kijelentést be is váltani. Hogy a multkor nem volt függetlenségi jelölt a liszakai kerületben, az bizony nagy hiba és nekem fáj legjobban. Nem tagadom, hogy némi mulasztás engem is terhel benne, — ezt az okozta, hogy a régi tapasztalatok után nem tudtam elképzelni abban a kerületben sok pénz nélkül választást, s pénzest jelöltet kerestünk, ilyen pedig nem akadt. Most már bevallhatjuk ezt őszintén. De az, hogy én Hammersbergot támogattam, méltatlan igazatlan vád, Tessék elolvanni a liszakai pártgyűlésről, a Molnár Béla cserbehagyatásáról irt cikkeimet: ép úgy megmondtam ott az igazat Hammersbergnek, mint máshol Balaginak. Hogy aztán egymás közt, hogy marakodtak, avval meg nem törődtem, — engem nem érdekelt.

b. b.

Mamelukokról és egyebekről.

Uram, Szirmay István! Te ékes és erős logikájú cikkeiben fejtetted ki többször, hogy a katonai létszám-emelést hazárd biztonsága érdekében saját legjobb tudásod és gondolkodásod szerint feltétlenül szükségesnek tartod, s ezért vagy annak híve, nem pedig felsőbb parancsok miatt.

Látod, most jön egy könnyelmű kormány, s visszavonja ezt a feltétlenül szükséges javaslatot, s ezzel a te hirdetted meggyőződésed szerint megrendíti, veszélynek teszi ki hazárd biztonságát.

Elvárom hazafiságodtól, hogy ez ellen a nemzetellenes, veszedelmes terv ellen minden erődből küzdjen

fogsz. Te nem nézheted nyugodtan, hogy Magyarországot kellő védelem nélkül hagyja egy könnyelmű kormány engedékenységére. Te nem vagy tuca-tamageluk, akinek ha azt diktálják Bécsből, hogy szükség van a létszámemelésre, hát rámondja, hogy szükség van, ha azt izenik, hogy nem szükséges, hát rámondja, hogy nem szükséges. Neked határozott meggyőződésed van mindenben, amitől nem tágitasz. S miután itt az volt a többször kifejtett meggyőződésed, hogy az ország védelme szempontjából feltétlenül szükséges a létszám-emelés, s miután a haza védelme mindennél fontosabb, — remelem, hogy nem támogatsz olyan kormányt, amely a haza védelmére ilyen hiányosan gondoskodik, s mindaddig nem leszel kormányparti, míg a kormány ezt a feltétlenül szükséges létszámemelést fel nem veszi programjába.

Kormányt, katonai javaslatot elsöpört már a közvélemény tengere. De azért te bizonyára tovább is követeled a hadsereg szaporítását, és büszkén kiáltod oda a zúgó áradatnak: coki tenger!

Tedd is így. Hadd legyen legalább egy következetes ember a kormánypartban.

Mamelukok urak! Emlékeznék-e mikor azt fejtegettük a megyegyűlésen, hogy pusztán a katonai javaslat miatt van az obstrukció, s vonják vissza a katonai javaslatot, akkor minden rendbe jön? Önök azt felelték: nem lehet, mert a katonaság emelése az ország biztonsága végett feltétlenül szükség van, és azért se vonható vissza a katonai javaslat, mert azt a többség akarja, s a többség nem engedhet a kisebbségnek. Tehát két fontos ok volt akkor a visszavonás akadályja, s az önök argumentuma: az ország biztonsága s a többség uralma.

Most pedig lám, mégis visszavonják a katonai javaslatot. Ebből látszik, hogy se az egyik, se a másik ok nem volt olyan borzasztóan fontos, hogy a miatt szavazták volna meg azt a lelkes bizalmat. Így már alighanem a harmadik ok volt annál a bizalmi vótumnál a legfontosabb: a virsli.

Lássák urak: hirdették, hogy feltétlenül szükséges a létszámemelés, s ezért azt önk akarják. Tegnap még lelkesen, erősen akarták, küzdöttek érte. S ma már nem akarják. Mert Bécsben elengedték. Addig akarták csak önk, míg Bécsből parancsolták. Mihelyt visszatették a parancsot, már nem akarták önk se. Hát az önk akaratát volt a létszámemelés? Világos, hogy nem, hanem Bécs parancsa. Önálló, független emberek önk, akiknek szabad akaratuk van? Nem, hanem csak a bécsi parancs engedelmis

régi öreg eselédje hangos sírásra fakad, odaborult előjük s hol az Olga, hol a mérnök úr lábát, kezét csokogtatva mondta:

— Szentséges szűz Anyám, milyen helyes pár volna ebből! . . .

Négy év mult el azóta, s gyászba borult az én jó tiszteletes családom. Hőfőhárzárnyu angyalok zokogó sírámmal virrasztanak egy friss hantu sírdomb felett.

Olga és férje temették ide üdvöket, szerelmüket, boldogságukat.

A mérnök úr, — nem volt mérnök. Egyszerű irodai alkalmazott egy gépgyárban. Egyszer összezördült a főnökkel és elboesztották. S mikor jó ideig nem tudott máshol állást szerezni, bev. lott Olgának mindent. Évről-évre nagyobb lett nyomoruk. Azért mentek önszántukból és közös akaratuk oda, a hol már nem fáj semmi . . .

Levelet is hagytak hátra. „— Becstelenségek, — írta Olga férje — de a miénkhez hasonló nagy szerelem nem tesz különbséget becsületesség és becstelenség között.

szolgái. Fonográfok, a melyek a bécsi rendeleteket adják híven vissza. Azt izenik Bécsből: a létszámemelés szükséges. Önök rögtön akarni kezdek a létszámemelést, küzdenek érte, s szidják az ellenzékot, amely ellene harcol. Félév mulva azt telefonozták Bécsből Hédervárynak: elengedjük a létszámemelést. S önk rögtön visszavonják a katonai javaslatot, s kijelentik, hogy nem akarják a létszámemelést. Az önk úgy nevezett akaratát csak viszhanga a bécsi akaratnak. Szabad férfiakhoz méltó ez? Nem restellik ilyen, a bécsi szól szerint változó akaratú állni a nemzet élébe? Nem szégyelik magukat?

1903. június végén visszavonták a katonai javaslatot. Nem meglehető volt-e ez február végén? Miért nem tették meg?

Ha megteszik, akkor nincs obstrukció, nincs exlex, nincs a teméredk kár, hátramaradás. Ki okozta hát mindezt?

Az ellenzék? Hisz annak igazza volt, mert lám, csakugyan visszavonták a javaslatot, amely ellen küzdött.

Hanem igenis a kormánypart okozta, mert nem tette meg február végén, amit most megtett, mert erőszakolt egy javaslatot, amiről most már maga is elismeri, hogy nem feltétlenül szükséges.

Helyes, egyenes, hazafias dolog volt ez?

Vagy jó a katonai javaslat, vagy rossz. Ha jó, minek vonják vissza, ha rossz, minek támogatták? S miért és hogyan változott meg ilyen hirtelen egyik napról a másikra a véleményük felőle?

Mert egyáltalában nincs is véleményük. Tesznek úgy, ahogy Bécsből jön a parancs.

S a mellett azt hazudják a világnak, hogy ők a magyar nemzet önálló akaratának a kifejezői. Szép kis akarat, amelyet telefonon dirágnak Bécsből, — amely ma visszavonhatatlan, feltétlenül szükségesnek hirdeti a hadsereg szaporítását, holnap meg, mielőtt Bécs megengedi, szívesen eláll tőle!

Sokkal okosabb volna a kormánypart helyett odaállítani a parlamentbe egy bécsi fonográfot.

Erdekesen világitotta meg ez a válság a mameluk-jellemet. Most küszölt, hogy egyiküknek se kellett a katonai javaslat, csak kényszerből pártolták, s boldogok, hogy most visszavonják. Hát ha valaki nem akar ugyan valamit, de bécsi parancsra, kényszerítésből, szolgai engedelmességből mégis támogatja, — azt nem becsülöm ugyan, de érteni, megmagyarázni tudom.

Hanem ha ahelyett, hogy szégyelnek magukat e miatt s hallgatnának,

A kötelességnek és becsületességnek nincs semmi köze a szerelemhez és boldogsághoz, ha általa nem lehetünk boldogok.

Ha nem térek vissza Olgához, az enyészet mérőfogának tesztek ki két szívet. Az Olgát meg az enyémét. Három évig oly testi és lelki boldogságban éltünk, mint talán még soha senki.

Mi lelettük az életünket. Száz év szerelme és boldogsága sem férhet el a mi három évünkben. Ennek a három évnek a boldogságát nem adjuk oda semmiért a világon, inkább elpusztulunk általa, de vele megalkudni, róla lemondani nem tudunk!

Ilyen üdvösség után már csak szenvedés jöhet: a nyomorúságok nyomorúsága.

Ezért dobtuk el magunktól az életet, melynek célját mi az Isten végtelen kegyelméből úgyis elértük már: S z i v i n k b e n a s z e r e l m e t, l e l k i n k b e n a b o l d o g s á g o t! . . .

Gombos Bertalan.

még nekik áll feljebb, s kiabálva, dühöngve, szenvedélyesen támadják szidják, gyalázzák az ellenzékot, a mely ép azért küzd, amit titokban ők is akarnak: ez már undorító dolog. — Pedig úgy volt most. Hogy gyűlölték, hogy káromolták az obstrukcióért a „Zoltánokat“, — s most hogy megtörtént, amiért a Zoltánok küzdöttek, bevallják, hogy ők is így akarják, s örülnek rajta.

Hát legalább annyi jó érzés legyen bennük máskor, hogy ha meghajolnak is a bécsi akarat előtt, legalább ne bántásuk, ne üldözések az ellenzékot, amely a bécsi akarat ellen, az ő szíviük titkos vágyának teljesüléséért küzd. Mert higgyék el, hogy ez nagyon visszataszító!

A nagy valóság alatt százféle volt bomolva a kormánypart. Most persze megint egységes lesz.

Zemplénvármegye képviselői közül a legtöbb a magnáspárthoz csatlakosott: *Antrássy* Tivadar, *Andrássy* Sándor, *Hadik-Barkóczy* Endre grófok és *Seanyey* István báró. *Hadik-Barkóczy* gróf maga volt a magnáspárt házigazdája.

A volt nemzetipárt csoportjához állt multjánál fogva *Bernath* Béla. *Vagy* Sándor ellenben szintén multjánál fogva a Tisza-féle ó-szabadelvi csoporthoz tartozott. Csak két képviselőnk volt, aki nem léle honját a hazában, aki hontalanul, táncostalanul bolyongott a százféle fiókpárt között, s nem tudta, hogy melyiket szeresse, hogy melyikhez lesz okosabb csatlakozni. Mig a többi kormányparti képviselő mind beszélt, kapacitált, szervezkedett, ők mélyen hallgattak, s meg nem mondták volna senkinek, hogy Tiszát szeretik-e, vagy Apponyit, vagy *Andrássyt*. Talán ők maguk se tudták. Ez a két magános üstökös *Dékes* Ernő és *Ballagi* Géza volt.

Most már nekik se kell tovább tépelődniük, társatalanul bujdosniok. Befogadja újra őket is az ismét egységes lett „szabadelvi—nemzeti—magnáspárt.“

Az osztrák hadsereg vezetői ismét méltók valának dicső multjukhoz: hősiég megritáltak. Megfutoztak a Zoltánok elől, akiket úgy lenéztek eleinte.

Fényes diadala ez az ellenzéknek. 67 óta egyetlenegyszer se történt még, hogy a hadsereg kapituláljon a nemzet előtt, visszavonjon egy követelést. Ez az első.

S annál értékesebb, mert újra benne van a nagy tanulás: hogy az osztrák hadsereg, mig könyörgve kér tőle valamit a nemzet, függet mutat, — de ha ököllel megy neki, akkor meghátrál, s enged.

Hát hagyjunk már fel valahára a szolgai megalázkodással, és ne könyörögjünk ott, ahol paranssolni van jogunk!

Főuraink.

Báró Sennyey Miklós úr a Zemplén hasábjain valósra méltatja a megyeyei magnásoknak a Rákóczi ünnepről való elmaradásáról irt szerény cikkemet, s mig egyrészt magyarázza ennek az elmaradásnak az okait, másrészt kifejezi azt a gyanuját, hogy én azért irtam csak azt a cikket, mert a magnások tekintélyének lerombolása révén akarok a magasba feljutni.

Első sorban tudomásul veszem a cikkből azt, hogy a magnások egyhangy távolléte nem összebezéselés eredménye volt. Nem is állítottam én ezt, csak azt irtam, hogy különösen mert a főszolgabírók is mind hivatalosan itt voltak, s épen csak az egyetlen magnás-tőszolgabíró, *Báró Fischer* hiányzott, ez az egyérteimű távollét határozottan azt a látszatot

keltette, hogy előzetes közös megállapodásból származik. De amilyen őszintén következtettem ezt az ünnep jelenségeiből, ép oly szívesen elhiszem most a báró úr kijelentésére, hogy nem így volt.

Az ünnepről való elmaradást kettővel okolja meg a báró úr. Először, hogy szegény nemzet vagyunk, dolgoznunk kell, nem ünnepegni, — másodsor, hogy a régiék érdemeinek elérhetetlen magasságba helyezése káros, mert elcsüggeszti a jelen nemzedéket. Ezért nem helyeselték a Rákóczi ünnepét, s ezért nem jöttek el.

En azt hiszem, hogy mind a két indoka téves a báró úrnak. Igaz, hogy nemzeti veszedelmünk a sok ünneplés, parádézás. De ezt minden ünnepre el lehet mondani, csak Kossuth és Rákóczi ünnepére nem.

Be kellene szüntetni például az 5, 10, 15, 20 éves örökös jubileumokat, a püspöki, főispáni, még egyéb installációkat, a névnap, születésnap, újévi hivatalos ünnepeket, mert ezek igazán csak hiábavaló idő és pénzpcsékolások. De én nem hiszem, hogy Sennyey Miklós báró el ne tudja ismerni a külömséget ilyen ünnepek, s Kossuth vagy Rákóczi ünneplése közt.

Azok a szolgalelkűséget terjesztő hízelgések, léha tényérnyalások, — ezek a nemzeti erő és öntudat értékes megnyilatkozásai, amelyek óriási szellemi tőkét képviselnek, mert egyrészt megmutatják az osztrák hatalomnak s mindenkinek akit illet, hogy ez a nemzet ragaszkodik Rákóczi hagyományaihoz, evel nem lehet egykönnyen elbánni, — másrészt ébren tartják a nemzetben a nagy nemzeti célok és ideálok tisztelétét, erősítik az azok után való nemes törekvést.

Avagy nem méltóztatik-e hinni, hogy a nemzetnek most kétségtelenül erőteljesebb, férfiasabb fellépésében s viselkedésében sok része van a tavalyi Kossuth-ünnepnek?

S tetszik látni: az angol csak elég praktikus nép, nem szereti a felesleges pompát, cifraságot, — s mégis káprázatos fényvel ülte meg a koronázási ünnepet tavaly. Nem hiúságból, nem tetszgelésből, — hanem mert különösen a búr háború után hasznosnak és szükségesnek találta az angol világhatalom roppant nagyságát egy ilyen fényes ünnepen bemutatni, s ezzel imponálni a világnak s imponálni a saját gyarmatainak.

Az angolnak szüksége van ilyen ünnepekre, hogy megmutassa a hatalmát, nekünk szükségünk van, hogy megmutassuk, hogy élünk. Az ilyen ünnepre költött pénz mindig sokszorososan kifizeti magát.

Attól se tessék félni, hogy a régiék érdemeinek elérhetetlen magasságba helyezése csüggedést támaszt, mert azt a tudatot ébreszti, hogy mi sohasem érhetjük őket utól.

En még sose láttam, hogy valaki elcsüggedett volna azért, mert Kossuth Lajos olyan lángelme, akit lehetetlen utólni, s ezért ne követte volna Kossuthot.

Nem azért követjük mi Kossuthot, hogy olyan nagyok legyünk, mint ő — kinek jutna ilyen vakmerőség eszébe? —, hanem hogy az ő útján haladva szabadabb s boldoggá tegyük hazánkat.

S mai épen Rákóczi Ferencet s a mai mágánasokat illeti: hiszen Rákóczi nagyszű ember volt ugyan, de mégse a lángelméje által lett nagygyá, hanem csudás haza- és szabadságszeretete, önteláldozó nemes küzdelme, szent következettsége által. Az ő érdemei tehát épen nem elérhetetlenek a mai főurak számára, mert olyan tehetség, mint ő volt, bizonyára akad a mai mágánások között is, csak az kell hozzá, hogy olyan önzetlenség, olyan bátran szálljon síkra a hazája szabadságáért, mint ő tette. Elérhetőek a Rákóczi érdemei: csak tessék hozzáfogni s lemondva az udvari kegyről odaállni a szabadságért küzdő nemzet élére. Milyen ragyogóan szép feladat volna egy magyar főúr számára!

Mert tetszik látni, értjük mi, hogy a komoly és hasznos munka érvényesülésén alapszik a nemzetek nagysága. Dolgozunk is mi, méltóztassék elhinni, hogy la vasárnap ünneplünk is, hétfőn már dolgozunk s dolgozunk az egész héten. De mit ér, ha miics a munkánknak látatja, la mégse boldogulunk?

Nagyon jól tudhatja a báró úr, hogy miért. Mert a gazdasági közösségben nem érvényesülhet a magyar munka.

Azok a szávezrek, akik Amerikába vándorolnak, talán henyélni mennek oda? Nem, hanem nehéz ipari munkát dolgozni. Mért nem maradnak itthon? Mért itt nem találják meg azt a munkát. Mert a báró úr pártja nem akarja megteremteni a gazdasági függetlenséget, pedig csak annak a levegőjében fejlődhetik olyan nemzet ipar, amely ezeknek a most Amerikába özőnlő munkáskezeknek munkát s megélhetést adhaszon.

Hát ha a munka érvényesülését akarják, tessék levegőt teremteni a munka számára független gazdasági léttel, külön vámtérlettel.

Ezért van szükség a függetlenségre, s ezért kellene a nemz. javát akaró magyar főuraknak is a függetlenségi törekvés élére állani.

Ha ezt megteszi a báró úr, tapasztalni fogja, hogy milyen tévesen hitte felölni, hogy mi a mágánás tekintély lerombolása révén akarunk magasba jutni.

Hát tud itt valaki a mágánások ellenére boldogulni? Hát akit haladni akar, az nem mind a mágánások kegyét keresi?

Bizony azt tennem én is, ha a magam boldogulása volna a célo.

Mikor azt a cikket megírtam, tudtam, hogy csak ártok vele magamnak. S mégis megírtam, mert meggyőződésemet kimondom, akár káromra van, akár hasznomra.

A báró úr mégis azt mondta, hogy haszonlesésből irtam: azért, hogy a mágánások tekintélyén emelkedhesek.

Hát olyan eszeveszeten elbi-

zakodottnak tart a báró úr, hogy én elhagyjam magamról, hogy képes leszek parányi erőmmel a zempléni mágánások tekintélyét lerombolni, s annak a romjain emelkedni. Hisz ilyen nagyzási hóbort meg tán a Lipótmezőn se akad.

Nem tudom miféle ellenzéki programbeszédéből tudja a báró úr, hogy én ilyen célt tűztem magam elé, — de őszintén mondhatom, hogy nagyon rosszszül tudja.

Nem úgy értem, s nem úgy követem a demokrázizmust, hogy gyűlöljem a mágánasokat, hanem úgy, h gy az emberek tetteinek elbirálsánál sose befolyásoljon azok rangja, helyzete. Egyformán dicsérem mindenkiben, amit jónak, s egyformán támadom, amit rossznak tartok, akár mágánás, akár paraszt az illető.

Tegye meg a báró úr, lépjen fel akár Ujhelyben, akár máshol ügyvételességi programmal képviselőnek (hisz ez a program talán még se olyan leplázó), s meglátja, hogy minden kevés erőmmel a leglelkesebb hives leszek, nem azért, mert mágánás hanem mert az én hitvallásomat viszi diadalra. Ha pedig 67-es programmal lép fel, küzdeni fogok ellene, szintén nem azért mert mágánás, hanem mert elveim ellensége. Aki egy elvet vall velem, annak hives vagyok, akár mágánás, akár polgár, aki más párton van, az ellen egyformán küzdök, akármilyen a rangja.

Nem hiszem, hogy a báró úr ideális gondolkozása nem tudná ezt az álláspontot megérteni.

A demokráta telfogás nem zárja ki a származás tisztelétét. Ha kegyelettel vagyok minden erckely iránt, ami nagy ósök után maradt, hogyne lennék kegyelettel s tisztelettel a nagy ósök ivadéka iránt.

Ép ennél a kegyeletnél s tiszteltnél fogva fájt, hogy az ósök ünneplését nem láthattam ott az ósök unokáit. E nélkül tessék elhinni, hogy nem tördtem volna vele, ha ott vannak-e vagy nem.

S ha kétségtelenül hiszem, hogy Rákóczi s Kossuth tisztelete osztatlanul él a nemzetben, s mégis úgy látom, hogy ahol Rákóczit és Kossuthot tisztelt a nemzet, a mágánások nincsenek ott, — ebből, bármint fáj is, csak azt lehet következtetnem, hogy a mágánások nem érznek együtt a nemzettel.

Nem én nem akarom — mint a báró úr mondja — a főurakat a nemzet szabadságában részletetni, hanem — sajnos — a főurak nem akarnek részt venni a nemzet szabadságküzdelmében. Pedig a szabadságból — ha kivívja ez a nemzet — nekik lesz a legtöbb részük, ők fogják azt élvezni.

Külömben köszönöm Sennyey báró urnak, hogy észrevette sválaszra méltatta az én szerény cikemet. Hogy önző, roszhiszemű embernek tart, akit tisztán a saját egyéni érvényesülése kedvéért támadja a mágánasokat, arról nem tehetek. A magam szivét ismerem de nincs módomban kivenni s megmutatni azt a báró urnak. Ép azért nem is erőlködöm, hogy meggyőzzem őt a felfogása té-

vességéről. Elég nekem, hogy a magam lelkiismerete nyugodt és tiszta.

A meggyőződésemet kimondtam eddig, kimondom ezután is. Soha nem irtam olyat, ami a lelke tiszta meggyőződésével ellenkezik, s hiszem, hogy nem is fogok soha. Ebben a tudatban emelt fővel fogadok minden vádat, minden támadást.

Búza Barna.

A pataki Rákóczy-ünnep.

II.

Zoványi professzor nagyhatású Emlekkbeszédét a nap eseményo: *Thaly* Kálmán „szabad-elfoádása követte. Az elő kurucok legnagyobbak, midőn honi és külföldi érdemrendekkel díszített (vagy inkább ő díszítte érdemre ideket?) alakja az emelvényen megjelent, percekig tartó taps fogadta. Látható megilletődéssel nyitotta szőléra beszédés ajkait. Az öreg urnak hangja, mivel a sok, fárasztó munkalkodás nagyon is igénybe vette a fizikumát, aránylag gyenge már, de az áhítatos csendben a templom minden helyére elhat. Helelyenként, mikor a belső érzelmek, igazságok ki-kitörnek, hangja erősödök s ez a ki-kitörök érzés mint deleges fiúudm járja át a klobeket. Minden szavát csak úgy lesi kicsiny és nagy egyaránt, mert ellenáhatat. lanul lebilincsel a lelkiismeretes történetbuvár és a nagy hazafi lelkének a varázsa, ki saját szavai szerint „munkás életének a javát” szentelte Il-ik Rákóczy Ferenc és a kuruczmozgalom való történetének felkutatására.

A tárgy iránti nagy szeretete és rengeteg ismeretei folytán (bámulatos az emlékező tehetősége, anyai eseménynek a napját, sőt óráját, minden legkisebb körülményét pillanatnyi gondolkodás nélkül adja elő) a megkezdett részletlő sokszor el-el-tér, de a gondolat és a szó mesteri fűzésével mindig visszatér és az elbeszélés logikai egésszéé tömörül.

Tudásban „gyerek” volt ott hozzá képest mindenki és midőn ez emlékezetes napon másfélórán át mesélt „nekünk” az elbujdosott „fejedelemtől”-ről... ráillett a német költőfejedelem versének refrénje: gyerek hallgatja örömmel...

Előadásának egészét reprodukálni nem tudjuk. Fájdalom, terünk sincs reá. Láttunk ott gyorsírókat működni s így bizonyára olvashatni fogjuk valahol, amit hallanunk oly édes élvezet volt.

Pár részletéről azonban mindenesetre meg kell emlékeznünk; míg pedig az előadás végén hallottak közül.

Tudvalevőleg Il. Rákóczy Ferencnek többször felajánlották a lengyel királyi koronát, de ő ezt visszautasította. *Thaly* a bécsi levéltárakban felfedezett oly tény, melyről eddig-élé a történetírók mit sem tudtak, t. i. azt, hogy Rákóczy gyűlölöi, a bécsi udvar maga is óhajtotta az ő lengyel királyságát. A császár krakkói és varsói követekének azt az utasítást adta, kövessenek el midőnt, hogy Rákóczy legyen a lengyel király. A fejedelem azonban következetes maradt magához, átlátott az osztrák számitáson és nem akart tőlnk távozni, mert ő nem nagyragvábból, önzésből hanem a haza szabadságáért harcolt és távozásával elment volna a mindenetek összefűző tekintély, alvezérei összeveszték, az osztrák könnyebben hozzájuk fért és a szabadság ügye végképp elbukott volna...

Beszédy István jeles kuruczvezér, ki egymaga 72 németnek oltotta ki harci párváidában az életét, Ocsary rut példájára áruól lett, gyönyörű imádottnéjé, elfogta az osztrák, fogsága alatt megnyerte ügyének és az asszony áruárua csábította az urát. Összesküdtött alvezéroivel, hogy a dunántúli kuruczsergeut az osztrákkal két tűz közé fogják éjjel meg-

lepetésszerűen, de a tervet *Palóczy Horváth* (Adám*) és *Nemeskürty Kiss* (Pál**) hadnagyok felfedték. — Bezerédyt a kurucok elfogták, láncra verték és hadbírótság elé állították.

A hadi törvényszék a pataki országgyűlésnek egyidőben ülésezett és annak elzárásakor halálra ítélte Bezerédyt, kinek Rákóczi szíve ellenére meg nem kegyelmezhetett, mert a dunántúli kurucserög halálát követelte az árulóknak, különben elpártolnak tőle. Ki is végezték Patakon és ott temették el.

Thaly kutatásai közben olvasta valahol, hogy a Bezerédy sírjára később egy kő-lapot tettek, melyen egy fej nélküli kurucz-alak volt kivésve, hóna alatt a levágott fej és mellette egy hóhérpallas. Vagy 15 évvel ezelőtt bejárta Ballagi Gézával a most herceg Windischgrätz által birt. ősi helyeket és egy porlepte kőhalmazon botjával a port leverve, meglepetésére felfalálta ezt a kőlapot összetörve — a Kazamatákban. Próbálkozott azóta magánúton odahatni, hogy ezt a beces régi emléket erről a díszetlen helyről megfelelő helyre vitesse a herceg, de hát „örökösödő uram, pogányok jöttek és megfertőzték a te templomod.” Felkéri hát Patak hazafias közönségét, a kollégiumot, a megyét: hassanak minden erővel oda, hogy Bezerédy sírlapja a kazamatákból vagy a főiskolai, vagy a kassai múzeumba kerüljön. Ha ezt sikerült célhoz segítenie, elég jutalomnak fogja tekinteni a maga számára.

Végül arra kérte az ünneplő közönséget és főképp a vármegyét, hogy követve Debrecen példáját, ujtisa meg sürgető kérvényét Rákóczi hamvainak hazaszállításért, mert Rákóczi emléke és ünneplése közt óriási irt alkot az, hogy hamvai idegen földben nyugszanak. Hozzuk hazá parait, hátha poraival szemlelő is visszatér a magyar lelkebe! Ez az ő (Thaly) egyetlen vágya és addig nem szeretne sírba szállni, míg ezt el nem őrí, de ha eléte, nyugodtan térend örök nyugalmára, mert életének nagy farsadást lsten és nemzet kegyesen megjutalmazta.

Thaly Kálmán beszédének hatását ezekből a részletekből el lehet képzelni. *Kemélyük, hogy mindket keresse mihamar teljesedése fog menni. Mindenesetre napirenden fogjuk tartani.* (Folyt. köv.)

Békekötés után.

Nagy igazgatósággal várunk mindannyian, vajon mi lesz hát a vége ama késéghyig menőnek látszó politikai harcoknak, melyet a függetlenségi párt vívott tulajdonképp nem a többség, nem is Széll és Kormány ellen, hanem Bécs ellen,

A harc igazalomba hozta mondhatnám az egész nemzetet, mert hiszen ez idő alatt sok törvényhatóság fejezte ki Széll Kálmán és Kormány iránti bizalmát, de nem akadt megye, város, vagy pláne küldöttség, mely kérelmezni óhajtott a katonai javaslatok mellett, sőt igen sok törvényhatóság ugyanegy nap bizalmát szavazott a Kormánynak és magávé tette Heves vármegyét ismert hazafias indítványát.

E tények tehát világosan bizonyítják, hogy az immár lezajlottnak mondható parlamenti harcokban velünk, küzdőkkel tartottak, legnagyobb részben a szabadelvűpártiak is; azt ugy értelemző, hogy ha sajnos nem csatlakoztak nyíltan hozzánk, nem vettek részt aktív a harcban, de simpatihával figyelték állás- és térfoglalásunkat, örvendtek minden egyes győzelmünknek.

A parlamenti hadjárat mult január hó végén kezdődött. Reám a következő benyomást tette. Egy nagyszemű megerősített várban tartózkodik a fényes nagyszámú hadsereg, mely el van látva kellő fegyverrel és tli.

*) Rokona Palóczy Horváth Máriának a pataki kollégium nagy jötevőjének.
**) Utódjá volt nemeskürty Kiss Miklós, Kossuth-apánk leghevesebb emere.

tényről, csak éppen élelmicizikke kevesebb, mint amennyit szeretne, ez Bécs; „a másik hadakozó fél egy lelkes kis csapat, ez függetlenségi pártunk”. Megindul a harc. A várból — Bécs — jönnek a fenhéjzó parancsok, hogy; halljátok ti szégyen kis csapat, nekünk ugyan van elég katonánk, van elég pénzünk, de adjatok még több katonát, több pénzt; ha nem adtok akkor deresre veletek; az nekünk mindegy, ha ti egész rongyosok és koldusokká lesztek, de ennek meg kell lennie, megértettétek!?

Emo fenyegetésszerű vakmerő követelésekre mit tesz a kis csapat? Nem hogy meg nem ijed, hanem erősen szervezi magát és ostromolja a várat. Napról-napra tért hódít, halad erősen kitűzött célja felé; ellenben a vár fényes és hatalmas seregének elesége rohamosan kezd fogni, mi nem is csoda, mert részére a hosszú idő alatt segítség sehonnan sem érkezett, míg a kis csapat nap-nap után erősebb lett sok ezer és ezer főre szaporodott küldöttségek stb. révén. Ha már hasonlatokkal éltem, legyen szabad elmondanom, hogy az u. n. „élelmicizikke” alatt az indemnitást, a költségvetést és a t. b. bi határidőhöz kötött javaslatokat értettem, mely hasonlatom, ha sántikál is, ezért t. olvasóim elnézését kérem.

Igy álltak a dolgok a hadviselő felek között folyó június elején. A várbeli urak kezdtek megijedni: A vezért elcsapták. Egy más urat — gr. Tisza István — óhajtottak vezérnek kinevezni, ki majd erélyesebb lesz és egyszerűen elsöpri a földszinéről az elég vakmerő ellenséget, de kitűnt, hogy a designált ur a vezérletet még át sem vette, az egész vonalon csunya fiaskót vallott. Erre aztán a hatalmasak gondoltak egyet, kiküldték egy idegen urat — gr. Khuen Héderváry — hogy követeljen mindent, de ha másképpen nem lehet az ellenféllel alkudjék meg, vagyis kössön békét.

Horribile dictu! a béke jun. 24-én megkötöttet. Egy nappal később már mi is, a provincia lakói olvashattuk tartalmát. Ellenzék lapjaink tele tudóval kiabálva, fényes győzelemről adtak hírt. Az első percekben (de csak is ezekben) magam is győzelmet véltem láthatni a függetlenségi párt részéről, mert ugy véltem, hogy legalább a katonai követelések teljesen el vannak ejtve, mig, sajnos, most már tudjuk, hogy ezek igenis nincsenek elejtve, csak is el vannak néhány hónappal ódáva addig, míg az összes katonai kérdések nem kerülnek revizió alá.

Rövidre foglalva a történeteket, nem nyertünk tehát semmit, ha csak 3—4 hónapi halasztást nemzeti vívmányunk nem tekintünk; de elvesztettünk mindent!!

Erthetle dolog tehát ez az u. n. „békekötés.” Néhány havi halasztásért feladni a kintű postiót feladni minden ellenszolgáltatás nélkül mindent, ezt megmagyarázni, megérteni nem tudom, nem bírom!!

Hol vannak az u. n. nemzeti követelések? Hol van a magyar vezényszó, hol a magyar zászló, magyar jelvények? Ugy látszik ezeket ismét elhantolták oda, hol Mohács óta pihennek . . . Az egész harc e jelzavak hangoztatásával indult meg, győzedelmes hódított és ime megvan a szégyenteljes békekötés!

A függetlenségi pártnak azt kellett volna mondania gr. Khuen Hédervárynak, mint ő felsége kiküldöttjének: ha csakugyan szükséges a felemelt ujonclétszám, nehezen bár, de megszavazzuk, hanem viszont kérjük magyar ezredeinknél a magyar vezényszó, magyar zászlót; mert míg egyrészt ez természetes és jogos követeléstünk; másrészt az ily nemzeti hadsereg sokkal biztosabb támasza egyaránt a hazának és trónnak.

Megvolt. Elmúlt. Szerintem győzelemről beszélhetünk, de csak ugy csöndösen, mert még egy ily béke-

kötés és Pírhussal kiálthatunk fel: még egy ily győzelem és végünk van!

Csapó Lajos.

Bármennyire vétesnek a helytelennek tartjuk is, közreadtuk tisztelt barátunknak ezt a különben nagyon érdekes cikkét.

Csak azt kérjük: nem veszi-é észre, hogy ezbe az elégedettségbe a kormánypárt hecceli bele az ellenzékét, hogy így megbonthassa? Más helyen foglalkozunk ezzel a témával, itt csak figyelmeztetünk a bécsi lapok, különösen a Neue Freie Presse cikkeire. Ez a lap tájékozó diühvel s elkeseredéssel ir arról, hogy a magyarok győztek, hogy a magyar ellenzék előtt meghódolt a hadügyi kormányzat, hogy Kossuth Ferencz dirigálja Magyarországot s hogy vége a dualizmusnak, a 67-es alapnak.

No hát mégis csak diadal ez, ha ilyen vesztettül haragszik érte a német!

S aztán történt-e 67-óta csak egyszerűen is, hogy a katonaság ilyen szégyentelosen visszavonta volna minden követelését? Hát nem diadal ez?

Mi okunk volna hát most egyszerre kételkedni Barabás Bélának, Tóth Jánosnak, Lengyel Zoltánnak. meg a felvétel nagy küzdelem többi tisztelt alakjának becsületében s hazafiságában?

Ha előállnak valamikor újra a katonai követelésekkel; megobstruálják újra. De hogy obstrukcióval fogadjanak egy új kormányt, mielőtt tudnák, hogy mit akar: erre még igazán nem volt példa.

A harcnak, a lankadatlan küzdelemnek vgyunk hívei. De ha vézéreink most, mikor diadalmasan visszaverték az ellenség támadását, ily erőgyűjtésre pihenőt akarnak, nincs okunk ezért mingyárt gyanúsítani kárhoztani őket. Nagyon rövid lesz, ez a pihenő, s aztán újra kezdődik a harc, — most már nemzeti nyolvünk-ért s jelvényeinkért — ott leszünk mindnyájan!

HIREK.

— **Megbízás.** A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter *Öhlschlöger* Ödön post- és táv. főtitkár, ki 12 év óta mint közigazgatási szakelődő előismert sikerrel működött a kassai posta- és táv. igazgatóságnál és tagja volt a postamestereket és kiadókát vizsgáztató bizottságnak, — az eperjesi posta- és táv. hivatal vezetésébe megbízta.

— **A függetlenségi kör júniálisa.** Aláhagyott a kegyetlen idő hideg szelével, derül az idő, szóval szép időre van kilátásunk a holnapi júniálisunkra. A helybeli családok és a vidék közönsége ad találkát egymásnak a „Nyúl” kertben holnap este, hogy az „utile cum dulci” elvének hódolva kettős celt szolgáljon: hazafias buzdulással előmozdítani a függetlenségi kör zászlájának szent ügyét, másrészt egy jó kedvű éjszakát átélve. A rendezőség minden irányban odahatott, hogy a függetlenségi júniálison résztvevők ez idén is egy pompás mulatság szép emléket vigyék magukkal, ugy is lesz.

— **Hol kékik a telefon?** Igenis hol kékik? Hiszen már az a kifogás is megszűnt, hogy a tűzoltóság nem adott még véleményét a tűjelzők száma és helye tekintetében! Mert már rég beterveztette a maga véleményét a polgármesterhez: mivel a telefon és tűzjelzők felállítását az 1903. évi költségvetésbe föl let véve a tanácsnak az a kötelessége, hogy ezt megvalósítsa már rég sedékes: A Benárd őrnagy házánál e napokban a legnagyobb szőlőviharban kitűzött és szerencsére gyorsan elfoj-

tott tűz legyen a memento. Mivel a tűzoltó őrtörönyből erre a helyre sem lehet látni, a tűzoltóság csak akkor nyert az esetről tudomást mikor az őrnagy ur fia futva rohanva a laktajára ért. S ha Grosse ház tulajdonosnak nincs házi fesskendője a nagy szélvihar miatt óriási szerencsétlenség keletkezhetett volna. Ezeknél fogva a további késedelemért a város polgármesterét a nyilvánosság előtt felelőssé tesszük.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmi alkalmazhatók kintartó küzdelmét a vasárnapi teljes munkaszünet érdekében siker koronázta. Láng Lajos kereskedelmi miniszter mielőtt hivatalát elhagyta volna elrendelte, hogy a fővárosban az üzletek egész éven át vasárnap zárva tartassanak, a vidéken pedig délelőtt 10 órától kezdve. Így ezután városunkban is, vasárnap délelőtt 10 órákor fogják bezárni ezental az összes üzleteket: miert is figyelmeztetjük a nagy közönséget, hogy bevásárlásait erre az időre végezze el.

— **Gymnasiumi tanulók beírása.** A sátoraljai helyi főgymnasiumban a jövő 1903—1904 iskolai évre a nyilvános tanuló felvétele július hó 1-4 napjain d. e. 9—11 óráig eszközöltetik. A gymnasiumba csak oly tanuló léphet, aki 9-ik évet auguszt. 31-ig be fogja tölteni és 12 évnél nem idősebb, amit okvetlenül keresztyén levéllel illetőleg születési bizonyítvánnyal tartozik igazolni. A beíratások 10 korona fizetendő.

Az igazgatóság.

— **Eljegyzés.** *Altman* Samu sátoraljai helyi kereskedő eljegyezte *Gál* Fancsik kassai szonnyú Miskolczon.

— **Sikkasztás.** Az izb.-radványi szövetkezet *Nyulassy* nevű alkalmazottja a mult hét folyamán megszökött. Az áru és péztár rovacolsalánál kintint mintegy 1800 korona hiány. A hitlen kezelőt elfogták és átadták a hatóságoknak.

— **Új ovodát** fognak ez évben építeni *Legyos-Bényén*, a melyhez telek helyiséget és építést követ ismét *Zalay* Andor ottani nagybirtokos ad ingyen. Ritka közönségnek van meg ilyen jólveője!

— **Özv. Lengyel Samuné** Budapestről az általános elismert kintű ruhaszabászati tanító, a budapesti állami nőpariskola volt tanítóője, ki már több ízben rendezett Sárospatakon a legszebb eredménytel tanfolyamokat, f. évi nyári időzése alatt Sárospatakon szintén két havi tanfolyamot nyit művelt családok leányai számára a mintarajzolásból, a ruhaszabás és varrásból. A tanfolyam kezdődik július 1-én. Tandij két hónapra 30 frt. ismétlődnek 20 frt. Ajánljuk mindazoknak, kik a női ruhaszabást és varrást jól, alaposan, szolidul elsajátítani vagy abban magukat tovább képezni óhajtják, e kedvező alkalmat felhasználni el ne mulasszák. Jelentkezni lehet Július 1-ig *Rádóczi Györgynénél* Sárospatakon.

— **„Fredin”** a 9-ik a kintű mi-nőségű, a *Selle* és *Kary* Bécs XII-1 cég által gyártott tisztítózernek, a mely ugy szines, mint a fekete cipőnek szép lakkos fényt kölcsönöz és a bőrt a legjobban conserválja. „Fredin” minden cipőkereskedésben droguériában kapható.

A szerkesztőség üzenetei:

V. Sándor. Nagyon köszönjük. Jövő számunkban jön. Köszöntünk forrón az elhagyott hazából.

T. K. Sárospatak. Igen gyenge, — nem használhatjuk.

K. L. Karosa. Másor is szivesen vesszük.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Egy jó házból való fii tanuló felvétetik
Bilanovics P. és társa
fűszer-, éssomego- és gyarmatáru kereskedésben.
Sátoraljai helyben (fűter.)

PURGO

Órák, órák, órák
RÉSZLETFIZETÉSRE
In órák, mások árán
SERÉNYI
Órák és órák
Munkácsy u. 17. sz. sz. sz.
Közvetítői: ...

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
A KRIEGER-féle
REPARÁTOR
1 üveg 2 korona.
Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

Ha öszül a haja,
használja a
„Stella”
víz, mely nem csak, hanem a
haj eredeti színe sőt sárga
Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerész, 6 sz. 41. sz.
Kassai József u. 10. sz. sz. sz.
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HENOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A Henopatia betegségei: ...
Főgyógyor: **Dr. KOVÁCS J. István**
Budapest, V., Váci utca 11. sz. sz.

Megjelent az új X^{es} számú
YOST MODELLE
ESZMÉN TARTÓTÉSEGEN
KÉNYELMŐSÍTŐ
YOST MODELLE

Rivoli
Kemény és erős fémek készítés
RIVOLI
Főgyógyor: ...
BUDAPEST, VI. KER., KESZÉNYI UTCA 22. SZÁM.
111 Belső tér közelében a ...

Általános Gyógyintézet.
Kórház, ...
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ
Budapest, VII., Erzsébet-tér 21. sz. sz.
Telefonos: Leopold Gyula ...

Hétel PÁRIS szálloda
Szállás: ...
BUDAPEST, VI. KER., WESSZÉNYI UTCA 22. SZÁM.
100 szoba 1 fridőszobával ...
Fűtési, elegáns ...
a házban Villamos ...
a összes pályautvonalak és hajók felé.

PLATSCHKE VILMOS
ismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE
ÉS SZANATORIUMA.
Külön hegyi fekvésben, pormentes és csillár védett, 200 lilo-
méteres több jól épült, regényes hegyi utak. Széles, ...
szekereses kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
betegségeket higiénikusan a legköltségteljesben vannak ...
Külön ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éves át-
nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál!
Dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pácssay (Fényudvar)

Ajánlok valódi
gyöngyösi schiller
vagy
vörös bort
26 krért iterenként továbbá saját
termésű asztali bort 32 kr., 6 per-
sénye bort 36 krért. *Szomorodni
bor literje 1 frt.*
KLEIN GÉZA,
fűszer- és vegyeskereskedése.
Egy tanuló felvétetik.

Bérbe adó.
Ruda Bányácskán ez év október
1-jétől 6 évre egy tagosított 163 m.
holdas birtok, mely 109 hold szántó
(laza buzatermő), 8 hold rét, legelő
42 hold, melyből legalább 10 hold
szántófölddé átalakítható 3 hold kert,
s elegendő gazdasági épületek, to-
vábbá a legeltetési jog egy 3-12
holdas erdőben. Közlebbi felvilágo-
sítást ad a tulajdonos Fáy Ödön cs.
és kir. huszárkapitány, Feketehalom
via Brassó.

Éladó ház.
A temető-utca központján 3
utczára néző, üzlet és korcsmának
nagyon alkalmas és nem rég
épült, könnyen átalakítható ház,
mely áll 4 szoba, 4 konyha, 4
éléskamara, pincze, kert és mel-
lékhelyiségekből, jutányos áron
eladó.
Bővebb felvilágosítást ad Stercz
Jenő, fő-utca.

HIRDETÉSEK
FELVÉTELNEK
A KIADÓHIVATALBAN.
Kérjen ön csak
Selle és Kary-féle
„FRENDA”
Legjobb tisztító szere minden finom,
sárga vagy fekete csipőknek.
Különösen ajánlható boxcafs, oscaria
chevreaux és lakkcipőkre.
BÉCS, XII.1.

Tanuló
felvétetik Nagy Ferencz
fűszertüzletében, Sátoraljaújhelyben.

Igen jó régi háziszzer
mely egy családnál sem hiányozhatik, az általánosan ismert
hesz Ernő-féle Eucalyptus,
valódi, már 12 év óta Ausztráliából behozott termény. Német-
országban és Ausztria-Magyarországban törvényileg védve. —
Egy üveg ára csak 1 kor. 50 fillér. Egy-egy üveg igen sokáig
tart és ilyen olcsó áru üveg beszerzésével mindenki vissza-
szerezheti egészségét és megóvhatja magát minden betegségtől.
Több mint 1500 elismerő- és köszönő-levelet
kaptam oly gyógyultaktól, kik köszvény-, hát-, mell-, nyak- és
kereszt-, csontfájásban, továbbá nehéz lélekzés-, nátha-, főfájás-,
belső bajok, régi sebek, bőrbetegségekben stb.-ben szenvedtek.
Senki se mulassza el tehát megrendelni azon fontos
könyvet, melyben az Eucalyptus-készítmények és azoknak a
fenti betegségekben való eredményes használhatósága pon-
tosan le van írva. Bárkinek kérésére ingyen küldöm a köny-
vet, mely igen sok köszönő-levelet tartalmaz.
Klingenthal in Sa.
HESZ ERNŐ,
Eucalyptus-importáló.
A védőjegyre tessék jól figyelni.
Zemplénmegyei főraktár Widder Gyula gyógyszerészre a
„Magyar Koronához” Sátoraljaújhely.

Kút-szivattyúk és gazdasági eszközök.

Eperjesi cserép-kályhák
melyen lesszállított árban, ugyssintén
márvány, gránit és labtador
SIRKÖVEK,
nemkülönbén bel és külföldi ásvány és gyógy-
vizek, vízhatlan ponyvák, román és portland-
csément kapható
Behyna Testvérek
vas-, fűszer- és bizományi üzletében
Sátoraljaújhely.
Peronospora fecskendők, ruggyanfa és kender-tömők.

Legkedveltebb, legtekélyesebb arctisztító és szőpítő szerek: *Akácia* -CRÈME 2 kor. -PUDER 1: -SZAPPAN 1:

REISNER-féle **KORONA GYÓGYSZERTÁR** BUDAPEST, CALVIN-TÉR. Törvényszék előtt.

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉPGYÁR részvénytársaság Budapest, V. Vározi-ut 10.
2500 részvétel: 100 000 kifizet. kisebb g. 25 részben.
Malomkereskedés **EDLON ÉLELMISZERTÁR** Kiskörnyék Ártóanyagok Ingatlan- és Bérmentve Kft.

CSÁSZÁRFÜRDŐ tül és udvari gyógyhely BUDAPESTEN.
Nátragsó kénos hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás fürdőruhás-udvarokkal, ká- és kádfürdővel. 900 kényelmes lakószobával. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER szősmester, udvari szállító Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szőmadról az egész világon elterjedtek és elismerésnek.

GUMMI **HALHÓLYAG** fuggatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és felőbb, a világ legjobbjait, töltés nélküli, üdvözlő, vagy a péns előzetes bejuttatása után. **REIF J.** Budapest, V. Erzsébet-ter 84.

Modern BUTOR. Örtist választás. hát-, abédés-, szőpítő- és irtó-szobá-butorkak. **NEMES és LENCYEL** butoriparosoknál BUDAPEST, V. Károlyi-utca 6. sz. 1.

ZIMK bármely országból és az országban, a házhoz szállított. **ROSENWEIN JOZSEF és FIAI** Nemzetközi Címkeadójában Budapest, V., Német-utca 13. sz. Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN A terok, tül, száj és fogak legjobb védője az. **OSAN** -száj- és fogkezeléshez. **OSAN** -fogkezeléshez. **OSAN** -fogkezeléshez. **OSAN** -fogkezeléshez.

RÖSER **TANITÁSI** **ALAPÍTÁTOTY 1893.** **Röser János, igazgató.**

INTERNACIONAL SZÖRVEZTŐ **NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN** (Közvetítő-körút 8-11. szám) találkozzunk.

SANTALEGGER Ható anyagokból kivont, szőpítő és szőpítő. **WAPOR GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VI., Váci-körút 17.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2. 800 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-levél-kölcsönöket, melyek után:

30 évre a tőke 5.75%-ra	2 1/2 - 3% tevőmentes
20 évre a tőke 6.50%-ra	30 évre a tőke 6.75%-ra
15 évre a tőke 7.25%-ra	15 évre a tőke 7.50%-ra
10 évre a tőke 8.00%-ra	10 évre a tőke 8.25%-ra
5 évre a tőke 8.75%-ra	5 évre a tőke 9.00%-ra

Leopold Gyula Budapest, VII., Erzsébet-ter 84.

LEOPOLD GYULA Saját értékesítésű, kiváló minőségű, **LEOPOLD GYULA** Budapest, VII., Erzsébet-ter 84.

LE DÉLICE **LE DÉLICE** Vergé CIGARETTAPAPIR Vergé SZIVARKAHÜVELY MINDENÜTT KAPHATÓ.

Cs. és kir. udvari szállító.

Fernolendt

Csalófénymáz, a legjobb fénymáz a világon és fény-crém világos cipőnek a legjobb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. Használt pecsétos cipő, sárga vagy barna bőrből »Lyosin« (nagyszerű fénymáz), bekenve új cipővé teszi.

Alapítotott: 1892. Gyári raktár: Bécs. I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható!

Közgyűlési meghívó.

A s.-a.-ujhelyi petroleum finomító részvénytársaság tisztelt részvényeseit

folyó hó 20-én délelőtt 10 órakor a sátoraljaujhelyi takarékpénztár helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésre

ezennel meghívom.

TÁRGY:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. 1902—1903. évi zárszámadások előterjesztése.
3. Felmentvény iránti határozat.
4. Esetleges indítványok.

Sátoraljaujhely, 1903. június hó.

Tisztelettel

Dókus Gyula,
társulati elnök.

Végladás.

A n. é. közönségnek b. tudomására adom, hogy a Rákóczy-utcán, Róth-féle házban levő üveg-, porcellán-, lámpa és díszműáru üzletemben levő árukat a legrövidebb időn belül szándékom elárúsítani. — Ez alkalomból áruimat beszerzési áron alul is árusítom.

Azonkívül ezen idő alatt képek keretezését raktáromon levő, nagy választéku rámákból a legolcsóbban és legpontosabban eszközölk.

Esen alkalmat senki el ne mulassza.

Sátoraljaujhely, 1903. június hó.

Teljes tisztelettel

SIPOS LAJOS.

TANULO FELVÉTELEK

Landesmann Miksa könyvnyomdájában.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzölővel alkalmazhatók kimerítésnél, szélnél és megfázásnál.

Intés. Szilányszob utánzatok miatt bevételek. **Intés.** Szilányszob utánzatok miatt bevételek. **Intés.** Szilányszob utánzatok miatt bevételek.

Richter F. Ad. és társa, Budapest.